

TALLINNA LINNAVALITSUS

Hr Nikolai Stelmach
Tallinna Linnavolikogu
Vana-Viru 12
15080 TALLINN

Teie: 24.01.2008 nr F1-11.2/84/1

Meie: 05.02.2008 nr LV-1/475

Vastus linnavolikogu liikme Nikolai Stelmachi
arupärimisele

Lugupetud härra Stelmach

Täna Teid huvitavate küsimuste eest. Küsimustele vastuste sõnastamine andis põhjuse veelkord üle vaadata õigusaktides Teie poolt tõstatatud teema kohta kirjapandu.

Kuigi möönate, et Põhiseadus - kinnitan Teile, et ka muud riigi õigusaktid - ei keela kohalike omavalitsuste volikogu liikmeid kuulumast kohaliku omavalitsuse äriühingute nõukogudesse, eeldate ometi, et linnavalitsusse poolt linnavolikogu liikmete määramisega linna äriühingute nõukogudesse:

1. Rikutakse kohaliku omavalitsuse tasandil võimude lahususe ja tasakaalustatud põhimõtet, ja
2. Tekitatakse absurdne olukord, kus järelevalvatav (linnavalitsus) annab ülesandeid (määrab linna äriühingu nõukogu liikmeks) tema tegevuse üle järelevalvet teostavale isikule (linnavolikogu liikmele).

Arvan, et ülaltoodud eeldused tulenevad paralleelide tõmbamisest Riigikogu – volikogu, äriühingus üldkoosoleku rolli täitva ministri – Tallinna Linnavalitsuse ja riigi äriühingu – linna äriühingu vahele.

Kui Teie eeldused peaksid paika, siis oleksime tõepoolest sarnases olukorras, mida riigi tasandil on kirjeldanud õiguskantsler Allar Jõks, v.a mööndus, et linna tasandil ei rikuta Põhiseadust ega muid õigusakte.

Püüan Teile näidata, et Teie eeldused ei pea paika.

1. Põhiseaduse § 4 loetleb (ammendavalt) institutsioonid, kelle tegevus on korraldatud võimude lahususe põhimõttel (*§ 4. Riigikogu, Vabariigi Presidendi, Vabariigi Valitsuse ja kohtute tegevus on korraldatud võimude lahususe ja tasakaalustatuse põhimõttel*).

Ka Põhiseaduse XIV peatükist „Kohalik omavalitsus”, Kohaliku omavalitsuse korralduse seadusest või Euroopa kohaliku omavalitsuse hartast ei leia Te viiteid, et kohaliku omavalitsuse üksuse tegevus on korraldatud võimude lahususe ja tasakaalustatuse põhimõttel.

2. Järelevalve-alased suhted.

Kohaliku omavalitsuse korralduse seaduses reguleerivad järelevalvet § 57, 66 ja 66¹, millest järeldeb:

- a. Kohaliku omavalitsuse üksuse tegevuse üle teostavad järelevalvet maavanem, riigikontroll ja õiguskantsler.

- b. Linna(valla)valitsus teostab teenistusliku järelevalvet linna ametiasutuste ja nende ametiisikute ning ametiasutuste hallatavate asutuste ja nende juhtide ning linnaosade valitsuste tegevuse üle.
- c. Linnapea teostab Tallinnas kontrolli linnaosavanemate korralduste üle.

Ka Tallinna Põhimäärus ei sätesta Tallinna Linnavolikogu poolt järelevalve teostamist Tallinna Linnavalitsuse üle. Veelgi vähem võib oletada linnavolikogu liikme personaalset järelevalveõigust linnavalitsuse liikme üle.

Kokkuvõttes: riigi ja/või linna õigusaktides ei ole volikogule antud järelevaataja volitusi ning linna(valla)valitsust asetatud järelevalvatava rolli.

Kuna formaal-õiguslikud takistused linnavolikogu liikme määramiseks linna äriühingu nõukogu liikmeks puuduvad, võib Teie küsimustele anda sisulised vastused.

1. Kas peate õigeks ja otstarbekaks jätkata senist praktikat, kus Tallinna Linnavolikogu liikmed kuuluvad linna äriühingute nõukogudesse?

Vastus: „õigeks” pidamist saab hinnata õiguse taustal. Püüdsin ülal selgitada, et linnavolikogu liikmete kuulumine linna äriühingute nõukogudesse on kooskõlas õiguse kirjatähe ja vaimuga.

Kui ma ei peaks otstarbekaks linnavolikogu liikmete kuulumist linna äriühingute nõukogudesse, peaksin tooma Teile ebaotstarbekuse kohta näiteid ja nende varal tõestama, et linnavolikogu liikmete kuulumine nõukogudesse on ebaotstarbekas. Mul ei ole tuua selliseid näiteid!

2. Kas peate võimalikuks, et linna äriühingute nõukogudesse nimetab linnavolinikke mitte linnavalitsus, vaid hoopis linnavolikogu?

Vastus: minu isiklikust seisukohast on olulisem, et Kohaliku omavalitsuse korralduse seaduse § 34 lõikega 3 on seadusandja vastuse valiku juba teinud:

KOKS § 35 lg 3 Sihtasutuse, mille ainuasutajaks on vald või linn, samuti osaiühingu või aktsiaseltsi, mille ainsaks osanikuks või aktsionäriks on vald või linn, asutamise, ühinemise, jagunemise ja ümberkujundamise ja lõpetamise otsustab ning põhikirja ja selle muudatused kinnitab kohaliku omavalitsuse volikogu. Sihtasutuse, osaiühingu või aktsiaseltsi nõukogu liikmed nimetab, samuti muid asutaja, osaniku või aktsionäri õigusi teostab valla- või linnavalitsus. Kui osaiühingul ei ole nõukogu, nimetab valla- või linnavalitsus osaiühingu juhatuse liikmed.

3. Kuna äriühingu nõukogu pole mitte ainult järelevalve, vaid ka juhtimisorgan, - kas on mõeldav, et linnavolinikust linna äriühingu nõukogu liige jääb kõrvale juhtimisest ja täidab vaid järelevalvefunktsiooni (eeldatavasti linnavolikogu volitusel ja nimel; vt p 2)?

Vastus: linna äriühingute juhtimis- ja järelevalveorganite tegevust reguleerib Äriseadustik. Viimane ei anna kohalikele omavalitsustele nn volitusnormi sätestada nõukogu liikmete kohustusi ja õigusi teisiti kui Äriseadustik ette näeb. Linnavolikogu ja linnavalitsuse juristid ei lubaks meil seadusega vastuolus olevat õigusakti vastu võtta. Nõukogu liikme nimetamise/tagasikutsumise õiguse andmine linnavolikogule oleks vastuolus KOKS § 34 lg 3.

Austusega

Edgar Savisaar
Linnapea

Koopia: Pr Hilja-Anne Merzin, Tallinna Linnavolikogu kantselei, Vana-Viru 12, 15080 TALLINN